

Andrzej Fabianowski

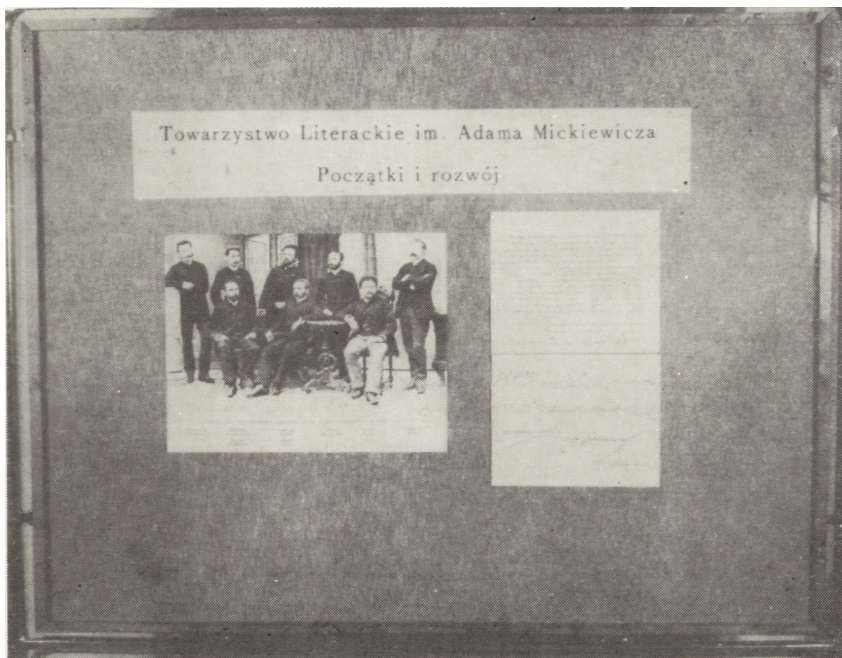
Jubileuszowy Zjazd Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza

Rocznik Towarzystwa Literackiego imienia Adama Mickiewicza 22, 145-147

1987

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wystawa Jubileuszowa w Pałacu Rzeczypospolitej w Warszawie.
Plansza poświęcona założycielom Towarzystwa. Widok ogólny sali

Wystawa Jubileuszowa w Warszawie. Plakaty Sesji Mickiewiczowskich z 1955 r. w Warszawie i Katowicach

Wystawa Jubileuszowa w Warszawie. Od lewej: doc. Władysław Słodkowski, mgr Alicja Kasprzycka, dr Andrzej Guzek, dr Jakub Lichański

Andrzej Fabianowski

JUBILEUSZOWY ZJAZD
TOWARZYSTWA LITERACKIEGO IM. ADAMA MICKIEWICZA

24 - 25 X 1986 r. we Wrocławiu odbyła się sesja naukowa oraz obrady Jubileuszowego Zjazdu zwołanego w 100-lecie istnienia Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza. Delegaci Oddziałów, zaproszeni goście oraz przedstawiciele polonistyki z całego kraju zebrali się w reprezentacyjnej Auli Leopoldinie Uniwersytetu Wrocławskiego. W imieniu Uniwersytetu zebranych powitał prof. Norbert Morciniec, prorektor uczelni. W swym wystąpieniu przypomniał dzieje założonego w 1702 r. uniwersytetu, w którym zawsze był żywy nurt polskiego życia naukowego i kulturalnego (Władysław Nehring był nawet rektorem uniwersytetu). W czerwcu 1939 r., w tej właśnie zabytkowej auli, hitlerowcy ogłosili zakaz wstępu na uniwersytet Polakom „na zawsze”. Nieomal sześć lat później, dekretem z sierpnia 1945 r. powołano we Wrocławiu uniwersytet polski. Obok uniwersytetu pomocy w zorganizowaniu Zjazdu udzielili — wrocławski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli i Zakład Narodowy im. Ossolińskich.

W imieniu Zarządu Głównego Towarzystwa zebranych powitał jego prezes, prof. Zdzisław Libera. W swym wystąpieniu podkreślił, że Towarzystwo, wchodząc w drugie 100-lecie istnienia, a zarazem w wiek XXI, musi nadal „stać na straży kultury narodowej”, a będąc organizacją niezależną programowo i otwartą, skupiać szeroki krąg badaczy i miłośników literatury.

Następnie odczytano telegramy do Zjazdu, które nadesłali: Wiktor Hensel, sekretarz Wydziału I Polskiej Akademii Nauk, Henryk Markiewicz w imieniu Komitetu Badań Literackich PAN, prof. Anna Kaupuż z Wilna oraz członkowie honorowi Towarzystwa — Edmund Jankowski i Juliusz W. Gomulicki.

Referaty na sesji poświęconej twórczości Mickiewicza wygłosili najwybitniejsi znawcy przedmiotu: Konrad Górski — nestor historyków li-

teratury polskiej, Wiktor Weintraub, Czesław Zgorzelski, Bogdan Zarzewski, Jarosław Maciejewski. Odczytano także referat nieobecnej Aliny Witkowskiej. Gertruda Wichary i Henryk Gradkowski ukazali recepcję Mickiewicza w szkole. Stanisław Fita przedstawił dzieje Towarzystwa, a Krystyna Korzon przypomniała jego związki z Zakładem Narodowym im. Ossolińskich we Lwowie (referaty wygłoszone podczas sesji drukowane są w niniejszym tomie „Rocznika”). Na zakończenie głos zabrał prezes wrocławskiego oddziału Towarzystwa, prof. Mieczysław Klimowicz. Podkreślił on wielotematyczność obrad, integralnie związaną z charakterem działalności naukowej i popularyzatorskiej Towarzystwa.

Podczas przerwy w obradach uczestnicy Zjazdu zwiedzili okolicznościową wystawę zorganizowaną przez Bibliotekę Ossolineum pt. „100-lecie Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza w zbiorach Biblioteki Ossolineum”. W czternastu gablotach zilustrowano dzieje, najważniejsze inicjatywy Towarzystwa oraz przedstawiono animatorów jego działalności. Między fotografiami założycieli umieszczano pierwszy statut Towarzystwa, formularze ówczesnych deklaracji członkowskich. W innej gablocie znalazły się pierwsze egzemplarze „Pamiętnika Towarzystwa Literackiego”, redagowanego przez Romana Pilata „organu” naukowego TL. Odpowiednimi dokumentami zilustrowany został udział Towarzystwa w sprowadzeniu na Wawel Prochów Adama Mickiewicza, a także wystawienie pomników poety w Krakowie i w Warszawie (Towarzystwo miało bowiem aspiracje działalności ponadzaborowej). Zaprezentowano także interesujące materiały dotyczące inicjatywy Towarzystwa wydania krytycznego *Pism* Adama Mickiewicza. Oddzielne miejsce zajęły sylwetki założycieli — R. Pilata, B. Gubrynowicza, W. Bełzy, W. Bruchnalskiego i prezesów Towarzystwa — J. Kleinera i J. Krzyżanowskiego. Ostatnie gabloty obrazowały współczesne życie Towarzystwa: Pierwsze numery „Rocznika” z 1966 r. oraz plakaty i zawiadomienia o spotkaniach, odczytach, wykładach publicznych, sesjach popularnonaukowych i innych działaniach upowszechniających wiedzę o literaturze polskiej w środowisku wrocławskim.

Wieczorem goście Zjazdu obejrzeni inscenizację „Janulki, córki Fizdejki” Witkacego, delegaci zaś zebrali się na spotkaniu towarzyskim. Uczestnicy Zjazdu obejrzeni też *Panoramę Raclawicką*. W gronie zwiedzających znalazło się kilku sędziwych polonistów, pamiętających płótno Styki i Kossaka ze Lwowa. Zgodnie twierdzili oni, że Panorama we Wrocławiu wyeksponowana jest korzystniej.

Sobota była dniem obrad Jubileuszowego Zjazdu, w którym uczestniczyło 65 delegatów reprezentujących ponad 1800 członków zrzeszonych w 34 Oddziałach. Poza sprawozdaniami i dyskusją wybrano nowy Zarząd Główny, powierzając stanowisko Prezesa ponownie prof. Zdzisławowi

Liberze. Zjazd powołał też nowych członków honorowych Towarzystwa: Władysława Floryana, Artura Hutnikiewicza, Mieczysława Klimowicza, Stefana Żółkiewskiego oraz z zagranicy: Karola Dedeciusa, Sante Graciotiego, Siemiona S. Łandę, Czesława Miłozsa.

Przedstawiciele Towarzystwa wzięli także udział w uroczystości 40-lecia III Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Mickiewicza we Wrocławiu. W akademii, uświetnionej uczniowską inscenizacją fragmentów *Dziadów* cz. III, udział wzięli m. in. A. Biernacki, S. Fita, B. Koc, J. Odrowąż-Pieniążek, R. Taborski, W. Weintraub, Cz. Zgorzelski. W imieniu Towarzystwa przemawiali: R. Taborski (informacja o pracach TL) i Cz. Zgorzelski (Mickiewicz jako przedmiot własnych badań). Dyrektor Muzeum Literatury im. A. Mickiewicza, Janusz Odrowąż-Pieniążek, ofiarował Szkole pamiątkowy medal Muzeum z wizerunkiem Adama Mickiewicza.

Zarówno sesja naukowa, jak i zjazd delegatów wykazały, że Towarzystwo Literackie odgrywa ważną rolę kulturotwórczą, a dynamiczna rzeczywistość społeczna stawia przed nim nowe zadania i oczekiwania, którym będzie musiało sprostać.

Wiesława Kordaczuk

100 LAT TOWARZYSTWA LITERACKIEGO IM. ADAMA MICKIEWICZA

Wystawa

W dniach od 25 listopada do 14 grudnia 1986 r. w siedzibie Biblioteki Narodowej w Pałacu Rzeczypospolitej w Warszawie czynna była wystawa poświęcona Towarzystwu Literackiemu. Intencją twórców tej wystawy było pokazanie spraw najważniejszych dla dawnej i współczesnej działalności Towarzystwa.

Wystawa, której patronowała rzeźba Antoniego Kurzawy *Mickiewicz budzący geniusza poezji* składa się z czterech części: I. Życie kulturalne i naukowe Lwowa w końcu XIX w. II. Towarzystwo Literackie im. Adama Mickiewicza. Początki i rozwój. III. Towarzystwo Literackie im. Adama Mickiewicza. Współczesność. IV. Oddziały Towarzystwa Literackiego.

W części pierwszej pokazano, a raczej zasygnalizowano przejawy życia naukowo-literackiego i kulturalnego Lwowa w końcu ubiegłego stu-